

ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - Γ Σ Ε Ε

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ

Μεταγνωστικές Ικανότητες Ενότητα 2.

**Συγγραφείς: Πόπη Κασσωτάκη-Ψαρουδάκη
Σαββατού Τσολακίδου**

ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ – Α.Π. 7 ΚΑΙ Α.Π. 8»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα

Ενότητα 2: Μορφές Μεταγνωστικών Ικανοτήτων	3
Σκοπός	3
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	3
Λέξεις – Κλειδιά	3
Υποενότητα 2.1: Εισαγωγικές πληροφορίες	4
Υποενότητα 2.2: Μεταγνωστικές εμπειρίες	4
Υποενότητα 2.3: Μεταγνωστικές γνώσεις	5
Υποενότητα 2.4: Μεταγνωστικές δεξιότητες ή στρατηγικές	6
Υποενότητα 2.5: Οι γραφικοί οργανωτές ως μεταγνωστικά εργαλεία	7
Σύνοψη.....	9
Πηγές για περαιτέρω μελέτη	8
Βιβλιογραφία	8
Βιογραφικό σημείωμα συγγραφέων	10

Ενότητα 2 : Μορφές Μεταγνωστικών Ικανοτήτων

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας ενότητας είναι η παρουσίαση των κυριότερων μορφών των μεταγνωστικών ικανοτήτων, των διαφόρων εκφάνσεων δηλαδή, της μεταγνώσης όπως αυτές απαντούν στη σχετική βιβλιογραφία. Οι βασικές αυτές μορφές είναι οι **μεταγνωστικές εμπειρίες**, αναφέρονται στη αυτοαίσθηση του γνωστικού συστήματος και στα συναισθήματα που η γνωστική αυτή ενασχόληση δημιουργεί. Η **μεταγνωστική γνώση**, είναι δηλωτική γνώση και αφορά τα στοιχεία που εμπλέκονται σε μια γνωστική συναλλαγή, και, τέλος, οι **μεταγνωστικές δεξιότητες** ή **στρατηγικές**, οι διαδικασίες που εφαρμόζονται εσκεμμένα, σκόπιμα για τη ρύθμιση της γνωστικής επεξεργασίας και της δράσης ή της συμπεριφοράς. Τέλος, θα εξεταστεί ο ρόλος των γραφικών οργανωτών ως μεταγνωστικών εργαλείων που διευκολύνουν τη μάθηση του ατόμου.

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

1. Να αναφέρετε τις μορφές μεταγνώσης και να τις κατανοείτε, δίνοντας σχετικά παραδείγματα.
2. Να συγκρίνετε τις μορφές της μεταγνώσης μεταξύ τους, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές.
3. Να δημιουργείτε τους κατάλληλους ανά περίπτωση γραφικούς οργανωτές για την παρουσίαση και τη σύγκριση των μορφών των μεταγνωστικών ικανοτήτων.
4. Να αναπτύξετε συνεργατικές ικανότητες.

Λέξεις – Κλειδιά

Μεταγνωστικές εμπειρίες: η αυτοαντίληψη του γνωστικού συστήματος, τα συναισθήματα που η γνωστική αυτή ενασχόληση δημιουργεί, καθώς και ο ρόλος τους τόσο στην ενημερότητα του ατόμου όσο και στην πυροδότηση του ελέγχου του γινώσκων.

Μεταγνωστική γνώση: η δηλωτική γνώση που αφορά τα στοιχεία που εμπλέκονται σε μια γνωστική συναλλαγή,

Μεταγνωστικές δεξιότητες ή στρατηγικές: οι διαδικασίες που εφαρμόζονται εσκεμμένα, σκόπιμα για τη ρύθμιση της γνωστικής επεξεργασίας και της δράσης ή της συμπεριφοράς.

Γραφικοί οργανωτές: Μια σειρά από διαγράμματα και σχήματα που χρησιμοποιούνται για να αναπαραστήσουν οπτικά, να οργανώσουν και να συνδέσουν μεταξύ τους τα επιμέρους στοιχεία ενός θέματος.

Υποενότητα 2.1: Εισαγωγικές πληροφορίες

Ο Flavell (1979) αρχικά μιλώντας για μεταγνωστικές ικανότητες εστίασε το ενδιαφέρον του στις **μεταγνωστικές εμπειρίες**, δηλαδή το στοχασμό πάνω στην τρέχουσα γνωστική κατάσταση και τη **μεταγνωστική γνώση**. Η τελευταία αναφέρεται σε όλα τα στοιχεία, παράγοντες και μεταβλητές που εμπλέκονται σε κάθε γνωστικό εγχείρημα και είναι δυνατόν να το επηρεάσουν, όπως τα πρόσωπα, τα έργα, οι στρατηγικές ή ενέργειες. Αργότερα, όμως, αναγνωρίστηκαν και άλλες μορφές της μεταγνώσης, όπως οι **μεταγνωστικές δεξιότητες ή στρατηγικές** (Κουτσελίνη-Ιωαννίδου, 1995). Συνεπώς, η μεταγνώση μπορεί να πάρει τις παραπάνω τρεις βασικές μορφές ανάλογα με τη λειτουργία της. Η μεταγνωστική γνώση και οι μεταγνωστικές στρατηγικές συμπίπτουν με τη δηλωτική και διαδικαστική γνώση, ενώ οι μεταγνωστικές εμπειρίες αναφέρονται στα διάφορα αισθήματα (feelings) που βιώνει το άτομο, όταν ασχολείται με ένα γνωστικό έργο (Δημητρίου & Ευκλείδη, 1988).

Υποενότητα 2.2: Μεταγνωστικές εμπειρίες

Οι μεταγνωστικές εμπειρίες αφορούν ένα σύνολο στοιχείων, γνωστικών ή θυμικών όπως είναι οι ιδέες, αισθήματα, συναισθήματα, κρίσεις, εκτιμήσεις που μπορεί να είναι σύντομης ή μακράς διάρκειας και να λάβουν χώρα οποιαδήποτε στιγμή πριν ή μετά ή κατά τη διάρκεια που το άτομο ασχολείται με ένα γνωστικό έργο. Τέτοια είναι αισθήματα οικειότητας (εμφανίζεται μόνο πριν από την έναρξη της γνωστικής επεξεργασίας), κατανόησης, δυσκολίας, ευκολίας, ικανοποίησης, χαράς, λύπης, θυμού για τυχόν απροσδόκητους παράγοντες. Πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με τη μάθηση και τη μνήμη μπορούμε να διακρίνουμε τις ακόλουθες μεταγνωστικές εμπειρίες (Κωσταρίδου-Ευκλείδη (2011):

- (α) Την κρίση για τη μάθηση, την πρόβλεψη ή την εκτίμηση, δηλαδή, για το πόσο καλή θα είναι η επίδοσή του σε ένα μελλοντικό τεστ συγκράτησης του υλικού που έμαθε.
- (β) Την κρίση «ότι γνωρίζει κάποιος κάτι», χωρίς να προσπαθήσει να το ανακαλέσει και να διαπιστώσει αν πράγματι το γνωρίζει ή όχι. Για παράδειγμα, κάποιος πρέπει να

αποφασίσει αν θα συνεχίσει τη μελέτη ή να τη σταματήσει επειδή εκτιμά ότι έμαθε το μάθημα.

(γ) Το άμεσο αίσθημα ότι γνωρίζει κάποιος κάτι, «**το έχει στην άκρη της γλώσσας του**», αλλά αποτυγχάνει να το ανακαλέσει από τη μνήμη του και να το πει. Το αίσθημα αυτό κινητοποιεί το άτομο και αναζητά τρόπους να βρει στη μνήμη του το ζητούμενο. Μια μικρή βοήθεια, όπως μια συλλαβή ή ο αρχικός ήχος από το όνομά του μπορεί να συμβάλει στην ανάκλησή του. Το αίσθημα αυτό είναι το πιο μελετημένο στο πλαίσιο της μεταμνήμης.

(δ) Το αίσθημα της βεβαιότητας για την ορθότητα του αποτελέσματος της γνωστικής επεξεργασίας, η σιγουριά που έχει το άτομο για την ορθότητα της απάντησής του (αφού δώσει μια απάντηση το άτομο εκφράζει τη βεβαιότητά του για την ορθότητά της).

(ε) Το αίσθημα της δυσκολίας, το οποίο μπορεί να εμφανιστεί σε οποιαδήποτε στιγμή της γνωστικής επεξεργασίας. Δεν είναι πάντα ακριβές, καθώς το άτομο μπορεί να μην εκτιμήσει σωστά ένα έργο και να το κρίνει ως δύσκολο ή εύκολο και να συμβαίνει το αντίθετο. Η πραγματική του δυσκολία θα αποκαλυφθεί κατά τη διάρκεια της γνωστικής επεξεργασίας.

Με άλλα λόγια, οι μεταγνωστικές εμπειρίες συνιστούν την παρακολούθηση του έργου και της γνωστικής επεξεργασίας *μέσα από την οπτική του ίδιου του ατόμου που δρα*. Ο βασικός τους δε ρόλος είναι η παρακολούθηση της μαθησιακής διαδικασίας, ώστε να ενημερώνεται το άτομο, προκειμένου να ληφθούν πιθανές αποφάσεις ελέγχου οι οποίες είναι απαραίτητες για να ρυθμιστεί η γνωστική επεξεργασία και να επιτευχθεί ο μαθησιακός στόχος. Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι οι σκέψεις γύρω από τα συναισθήματα είναι μεταγνώση. Τα δε συναισθήματα είναι ουσιώδη για τη σκέψη και έχουν μεγάλη σημασία για την αποτελεσματική σκέψη, τόσο για να μας οδηγούν να παίρνουμε ορθές αποφάσεις, όσο και να μας επιτρέπουν απλώς να σκεφτόμαστε καθαρά (Κωσταρίδου-Ευκλείδη, 2011).

Υποενότητα 2.3: Μεταγνωστικές γνώσεις

Σύμφωνα με την Κωσταρίδου-Ευκλείδη (2011), μεταγνωστικές γνώσεις είναι οι μνημονικά αποθηκευμένες δηλωτικής φύσης γνώσεις, οι οποίες έχουν να κάνουν:

(α) *Με το εαυτό του και τους άλλους ως γνωστικά όντα*. Τι γνωρίζει, δηλαδή, ή πιστεύει το άτομο για τον εαυτό του και τους άλλους σε σχέση για παράδειγμα, με το ποιοι είναι οι προτιμώμενοι τρόποι για την απόκτηση ή την επεξεργασία της γνώσης, για τις συνθήκες που ευνοούν τη μάθησή, καθώς και τα αντικείμενα που μαθαίνει ευκολότερα από κάποια άλλα. Εδώ, βρίσκουν εφαρμογή τα διάφορα και διαφορετικά

μαθησιακά στυλ που αντιστοιχούν στα πολλαπλά είδη νοημοσύνης του Gardner (Πλατσίδου & Ζαγόρα, 2006).

(β) *Με τα έργα*, όπως την κατάταξη τους ανάλογα με το γνωστικό τους περιεχόμενο, τα χαρακτηριστικά και τις γνωστικές τους απαιτήσεις.

(γ) *Με τις στρατηγικές*, τους συστηματικούς, με άλλα λόγια, τρόπους προσέγγισης των διαφόρων γνωστικών έργων, περιλαμβανομένων των συνθηκών εφαρμογής τους (πότε, πού, πώς εφαρμόζονται). Χαρακτηριστική περίπτωση μεταγνωστικής γνώσης είναι το παράδειγμα με αριθμό 2 που αναφέρεται στην πρώτη ενότητα (Μεταγνωστικές Ικανότητες: Εννοιολογική αποσαφήνιση). Σε γενικές γραμμές η μεταγνωστική γνώση δηλώνει το «**ξέρω ότι**» και «**ξέρω πώς**».

Εύκολα μπορεί κάποιος να αντιληφθεί ότι ανάμεσα στις μεταγνωστικές εμπειρίες και τις μεταγνωστικές γνώσεις υπάρχουν εκτός από ομοιότητες και σημαντικές διαφορές ως προς τη μνήμη από την οποία ανακαλούνται (βραχύχρονη οι πρώτες και μακρόχρονη οι άλλες), το εύρος του αντικειμένου που αναφέρονται και, τέλος, το γνωστικό ή θυμικό τους χαρακτήρα, καθώς η μεταγνωστική γνώση έχει μόνο δηλωτικό χαρακτήρα σε αντίθεση με τις εμπειρίες οι οποίες μπορεί να είναι γνωστικής ή συναισθηματικής φύσης.

Υποενότητα 2.4: Μεταγνωστικές δεξιότητες ή στρατηγικές

Η μορφή αυτή των μεταγνωστικών ικανοτήτων είναι ένα σύνολο διαδικασιών, που εφαρμόζονται **σκόπιμα για τη ρύθμιση** της γνωστικής επεξεργασίας και γενικότερα της δράσης ή της συμπεριφοράς. Οι μεταγνωστικές δεξιότητες ή στρατηγικές, συνεπώς, αφορούν τον **έλεγχο** του γινώσκουν σε αντίθεση με τις μεταγνωστικές εμπειρίες και γνώσεις που αφορούν **την παρακολούθησή του**.

Στις μεταγνωστικές δεξιότητες περιλαμβάνονται ενέργειες όπως:

- ο προσανατολισμός,
- ο σχεδιασμός,
- η παρακολούθηση,
- η ρύθμιση,
- η εξέταση της ορθότητας του αποτελέσματος,
- η αξιολόγηση, και
- η ανακεφαλαίωση – αυτό-αναλογισμός.

Είναι διαδικαστικού τύπου, που σημαίνει ότι καταγράφουν το πώς, δηλαδή τις διαδικασίες που εφαρμόζονται επί της γνωστικής επεξεργασίας, ενώ η μεταγνωστική γνώση είναι δηλωτικής φύσης. Παραδείγματα μεταγνωστικών δεξιοτήτων αποτελούν οι ερωτήσεις που θέτουμε στον εαυτό μας ή άλλες ενέργειες που διευκολύνουν την κατανόηση του έργου (προσανατολισμός), προκειμένου να τεθούν οι κατάλληλοι στόχοι. Επίσης, είναι άλλες ερωτήσεις που θέτουμε στον εαυτό μας για να ελέγξουμε το κατά πόσο κατανοούμε τα δεδομένα ενός προβλήματος (προσανατολισμός). Το ίδιο ισχύει και για το συνειδητό σχεδιασμό της πορείας της λύσης του προβλήματος (σχεδιασμός).

Καταλήγοντας, οι μεταγνωστικές δεξιότητες, οι οποίες μπορεί να καλλιεργηθούν μέσα από στοχευμένη άσκηση, αποσκοπούν στον έλεγχο και την καθοδήγηση της γνωστικής επεξεργασίας σε συνειδητό επίπεδο και μπορούν να συμβάλουν από κοινού με τις υπόλοιπες μεταγνωστικές ικανότητες στη δομή και την ανάπτυξη του γνωστικού συστήματος ιδιαίτερα των ατόμων ηλικίας 12-16 ετών (Μαριδάκη-Κασσωτάκη, (2004:41).

Υποενότητα 2.5: Οι γραφικοί οργανωτές ως μεταγνωστικά εργαλεία

Οι γραφικοί οργανωτές (graphic organizers) είναι ένα είδος πολυτροπικών κειμένων που αποτελούνται από σχήματα, γραμμές, βέλη και λέξεις ποικίλων χρωμάτων και μεγεθών και χρησιμοποιούνται για την εξωτερική αναπαράσταση-οπτικοποίηση πληροφοριών, τη γενίκευση ή την απλοποίησή τους. Για την αναπαράσταση της γνώσης σε διαγραμματική μορφή, οι γραφικοί οργανωτές χρησιμοποιούνται, επίσης, στα περιβάλλοντα της ηλεκτρονικής μάθησης. Η χρησιμότητα των διαγραμματικών αυτών εργαλείων έγκειται στην υποστήριξη που παρέχουν στη λειτουργία όλων των μορφών της μεταγνώσης. Και αυτό γιατί οι γραφικοί οργανωτές λειτουργούν ως εργαλεία γνωστικής σύνδεσης ανάμεσα στην προϋπάρχουσα και τη νέα πληροφορία, παρέχοντας τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να ενεργοποιήσουν και να τροποποιήσουν γνώσεις, οι οποίες είτε μένουν αδρανείς και ατελείς είτε είναι εσφαλμένες (Πόλκας, 2008). Επίσης, μπορούν να διευκολύνουν τη μεταγνωστική γνώση κινητοποιώντας το 'ξέρω ότι' και το 'ξέρω πώς' ενός θέματος, αφού διευκολύνουν τη συνοπτική ανάδειξη τόσο των σχέσεων ανάμεσα στα μέρη του όσο και τη δομή του.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα γραφικών οργανωτών είναι το ιστόγραμμα, το Venn διάγραμμα, ο εννοιολογικός και ο νοητικός χάρτης, καθώς και διάφορα άλλα διαγράμματα ροής. Το κάθε είδος διαγράμματος χρησιμοποιείται για διαφορετικό

σκοπό και γνωστικό αντικείμενο, η αποτελεσματικότητά του μάλιστα εξαρτάται από το κατά πόσο είναι κατάλληλο για την περίπτωση που υιοθετείται, καθώς και από το πόσο ξεκάθαρη είναι η δομή του. Να τονίσουμε ότι οι γραφικοί οργανωτές χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο στο πλαίσιο της κατανόησης των κειμένων (πληροφοριακών και λογοτεχνικών) και την λύση προβλημάτων για να υποστηρίξουν τα άτομα να εφαρμόσουν τις απαραίτητες γνωστικές και μεταγνωστικές στρατηγικές με επιτυχία.

Σύνοψη

Οι μεταγνωστικές διαδικασίες που ενεργοποιούνται για την επίλυση ενός έργου, είναι οι εξής: στην αρχή εμφανίζονται οι εκτιμητές γνωριμίας με αυτό. Ακολουθούν οι εκτιμητές σύνδεσης έργου, οι οποίοι τοποθετούν το συγκεκριμένο πρόβλημα σε μια ευρύτερη κατηγορία ομοειδών προβλημάτων. Στη συνέχεια, οι εκτιμητές σύνδεσης έργου θα προχωρήσουν στην ενεργοποίηση των συγκεκριμένων διαδικασιών που θεωρούνται απαραίτητες για την επίλυσή του. Συνεπώς, οι μεταγνωστικές ικανότητες εκδηλώνονται με τρεις διακριτές μεταξύ τους μορφές, οι οποίες παρά τις ομοιότητες τους παρουσιάζουν και σημαντικές διαφορές. Η πρώτη μορφή, οι μεταγνωστικές εμπειρίες, αφορούν την αυτοαντίληψη του γνωστικού συστήματος και τα συναισθήματα που μια γνωστική ενασχόληση προκαλεί. Η μεταγνωστική γνώση είναι η δηλωτική γνώση που αφορά το σύνολο των στοιχείων που εμπλέκονται στη γνωστική συναλλαγή, οι σκέψεις που κάνει το άτομο πάνω στο τι ξέρει. Τέλος, οι γνωστικές δεξιότητες/στρατηγικές είναι οι διαδικασίες που εφαρμόζονται εσκεμμένα για τη ρύθμιση της γνωστικής επεξεργασίας, οι ενέργειες που θα προβεί κάποιος για να έχει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Καταλήγοντας, οι γραφικοί οργανωτές, μια σειρά οπτικών εργαλείων, που χρησιμοποιούνται για να αναπαραστήσουν εξωτερικά και να οργανώσουν τα επιμέρους στοιχεία ενός θέματος, αποτελούν πολύτιμα μέσα για την υποστήριξη ποικίλων γνωστικών και μεταγνωστικών ικανοτήτων.

Πηγές για περαιτέρω μελέτη

Thinking About Thinking.

<http://www.youtube.com/watch?v=iwua8ktRhMg>

Livinston, A.J. (1997). *Metacognition: An Overview.*

<http://www.gse.buffalo.edu/fas/shuell/CEP564/Metacog.htm>

Πλατσίδου, Μ., & Ζαγόρα, Χ. (2006). Το μαθησιακό στυλ και οι στρατηγικές επίλυσης γνωστικών έργων. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 42, 160-177. [[Προβολή Δημοσίευσης](#)]

Types of Graphic [Organizers](#)

Βιβλιογραφία

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Πεδίο.

- Δημητρίου, Α., & Ευκλείδη, Α. (1988). Εμπειρικός Βιωματικός Δομισμός: Αρχές και υποθέσεις μιας Νεο-πιαζετιανής θεωρίας. *Νέα Παιδεία*, 51, 36-47, 52, 30-39.
- Κουτσελίνη-Ιωαννίδου, Μ. (1995). Μεταγνώση: Η έννοια και η διδασκαλία της. *Νέα Παιδεία*, 74, 48-56.
- Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Κ., (2004). *Σύγχρονες Απόψεις για τη Σκέψη του Παιδιού*. Αθήνα: Γρηγόρης
- Πλατσιδίου, Μ., & Ζαγόρα, Χ. (2006). Το μαθησιακό στυλ και οι στρατηγικές επίλυσης γνωστικών έργων. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 42, 160-177. [[Προβολή Δημοσίευσης](#)]
- Πόλκας, Λ. (2008). *Αναπαριστάνοντας τη δομή μιας παραδοσιακής αφήγησης με ηλεκτρονικό γραφικό οργανωτή*. Ανάκτηση από: <http://digilib.lib.unipi.gr/dspace/bitstream/unipi/2759/1/Polkas.pdf>

Βιογραφικό σημείωμα συγγραφέων

Η Πόπη Κασσωτάκη Ψαρουδάκη είναι διδάκτορας των Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης στο πεδίο της Γλώσσας και του Γραμματισμού. Πτυχιούχος της Νομικής Σχολής Αθηνών (ΔΔΠΕ) με μεταπτυχιακό του ΑΠΚΥ στη συνεχιζόμενη Εκπαίδευση. Είναι Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής και έχει ασχοληθεί συστηματικά με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη βάση των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων. Έχει διδάξει δύο εξάμηνα στο Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Έχει συγγράψει σειρά μελετών και άρθρων με αντικείμενο την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και την ανάπτυξη της Γλώσσας και του Γραμματισμού. Επίσης, έχει λάβει υποτροφία από την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Ομοσπονδιών Γραμματισμού (FELA) για την διεξαγωγή διετούς επιμορφωτικής έρευνας-δράσης για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στο Ν. Χανίων.

Η Σαββατού Τσολακίδου είναι διδάκτορας του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας στο αντικείμενο της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Είναι πτυχιούχος με μεταπτυχιακό στην Κοινωνιολογία από το Πανεπιστήμιο PARIS VII- JUSSIEU και πτυχιούχος της Γαλλικής Φιλολογίας με μεταπτυχιακό στη Διδακτική Γλωσσών από το Πανεπιστήμιο PARIS III-Nouvelle Sorbonne. Έχει διατελέσει προϊσταμένη στο Υπ. Παιδείας κατά την περίοδο του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για τη διαχείριση μεγάλων έργων της Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και κατά

την περίοδο του Γ' ΚΠΣ, προϊσταμένη για έργα σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Διετέλεσε Εθνική εμπειρογνώμων για 5 έτη στη Γενική Δ/ση Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ως Υπεύθυνη Σπουδών και Έρευνας στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) είναι Συντονίστρια επταμελούς Κοινής Ομάδας Εργασίας με το ΥΠΑΙΘ για την επιμόρφωση στελεχών της Εκπαίδευσης και Σχολικών συμβούλων για την απόκτηση Πιστοποιητικών Διοικητικής και Καθοδηγητικής Επάρκειας.